

รูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

AN ADMINISTRATION MODEL BASED ON THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY IN SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF BASIC EDUCATION COMMISSION

ศณิศา บุษบงศ์¹, วรัชรี ชูชาติ², กิตติมา พุกภูษณ³

Sanisa Bussabong¹, Watcharee Choochart², Kittima Phukphuson³

¹นักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารเพื่อการพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาการบริหารเพื่อการพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี (D. Ed.)

³อาจารย์ประจำสาขาวิชาคณิตศาสตร์และสถิติ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี (ปร.ด.)

Received : April 11,2018

Revised : May 16,2018

Accepted : July 12,2018

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สรรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา และยืนยันรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 858 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00 ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใช้ได้แก่ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับขั้นตอนที่สอง

ผลการวิจัย พบว่า

1. องค์ประกอบรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 3 องค์ประกอบ 79 ตัวแปร ตัวแปรในทุกองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.51 ถึง 0.88 เรียงตามลำดับค่าน้ำหนักองค์ประกอบรวม คือ การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ จำนวน 39 ตัวแปร การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม จำนวน 21 ตัวแปร และการวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 19 ตัวแปร

2. รูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม และการวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในรูปขององค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับขั้นตอนที่สอง

3. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ $\chi^2=1387.56$, $df=2999$, $p=1.00$, $GFI=0.91$, $AGFI=0.91$, $RMSEA=0.00$, $SRMR=0.03$ เรียงองค์ประกอบตามความสำคัญจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม และการวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ทุกองค์ประกอบมีสัมประสิทธิ์ การพยากรณ์ที่สามารถอธิบายความแปรปรวนของรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชั้นพื้นฐาน ได้ทุกองค์ประกอบ

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหาร,หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to study the components of administration model based on the philosophy of sufficiency economy in schools, to create an administration model based on the philosophy of sufficiency economy and to substantiate the administration model based on the philosophy of sufficiency economy in schools under the Office of the Basic Education Commission.

The sample group for this study consisted of 858 administrators from schools that implemented the sufficiency economy philosophy in providing instructions and managing schools by random sampling. The research instrument was a questionnaire with the index of objective congruence ranking between 0.60-1.00 with the reliability of 0.87. The collected data were analyzed by using exploratory factor analysis and the second order confirmatory factor analysis.

The findings revealed that:

1. The factors of administration model based on the philosophy of sufficiency economy in schools under the Office of the Basic Education Commission consisted of 3 factors and 79 variables, each variable with factor loading between 0.51 - 0.88, ranking in order of mean, the budget achievement administration with 39 variables, the participation of school administration with 21 variables and the efficient school administrative planning with 19 variables.

2. The administration model based on the philosophy of sufficiency economy in schools under the Office of the Basic Education Commission consisted of 3 factors - budget achievement administration, participation of school administration and efficient school administrative planning. The Model was proposed by second order confirmatory Factor.

3. The results of the second order confirmatory factor analysis was found that the model was valid and well fitted to the empirical data ($\chi^2=1387.56$, $df=2999$, $p=1.00$, $GFI=0.91$, $AGFI=0.91$, $RMSEA=0.00$, $SRMR=0.03$), written in descending order: budget achievement administration, participation of school

administration and efficient school administrative planning. The square multiple correlations of all factors could explain the administration model based on the philosophy of sufficiency economy in schools under Office of the Basic Education Commission.

Keywords: administration model, the philosophy of sufficiency economy in school

ภูมิหลัง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาแนวปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระราชดำรัสที่แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมานานกว่า 40 ปี เพื่อชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอเหมาะพอควรต่อผลกระทบ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอนและขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับให้สำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี [1]

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) กับการัญญา “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาและบริหารประเทศ ควบคู่ไปกับกระบวนการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้มุ่งขยายเครือข่าย สร้างคน และสื่อสารแบบผสมผสานสู่สาธารณชนโดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจสร้างเครือข่ายขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติกับหน่วยงานองค์กร ภาคีต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาสังคม ชุมชน จนถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทนำในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและเสริมสร้างสังคม โดยยึดหลักธรรมาภิบาล เชื่อมโยงเป้าหมายทางธุรกิจกับการพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและความเป็นธรรม และแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 12 ได้จัดทำบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) รวมทั้งการปรับโครงสร้างประเทศไทยไปสู่ประเทศไทย 4.0 เพื่อมุ่งสู่ ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน [2]

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้นำมาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามพระราชดำรัส มาไว้ในมาตราที่ 75 รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืนสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจ [3] และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้า สู่ระบบการศึกษาและได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาเป็นลำดับ มีการบรรจุหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สร้างอุปนิสัยอย่างพอเพียงให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อีกทั้ง

ได้กำหนดเป็นนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดทุกแห่งที่กระจายอยู่ทั่วประเทศน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษาตั้งแต่ปี 2549 จนถึงปัจจุบัน [4]

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียน ได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการบูรณาการกับแผนปฏิบัติงาน และนำผลการดำเนินการมาพัฒนาแผนงานอย่างต่อเนื่องรวมทั้งได้นำหลักแนวคิดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management :SBM) คือแนวทางการบริหารและจัดการศึกษาที่มุ่งให้สถานศึกษาเป็นองค์กรหลักในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficiency & Effectiveness School) ภายใต้กรอบของกฎหมายที่กำหนด โดยมีการกระจายอำนาจการตัดสินใจที่จะพัฒนานโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของสถานศึกษาในความร่วมมือในการดำเนินการ ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป โดยมุ่งเน้นผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ภายใต้การมีส่วนร่วมและการตรวจสอบของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะมีบทบาทสำคัญในกระบวนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ชุมชน ในการตัดสินใจบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาไปสู่ทิศทางเป้าหมายที่ต้องการ คือ คุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ [5]

ดังนั้นเพื่อให้สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีมาตรฐานเดียวกันในการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ผู้วิจัยสนใจศึกษารูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการศึกษาจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถดำเนินการบริหารงานบรรลุตามเป้าหมาย การจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา นักเรียนได้รับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และพัฒนาสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. เพื่อยืนยันรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาพอเพียง ปีการศึกษา 2555-2559 จำนวน 17,811 คน

1.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาที่นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารสถานศึกษา โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดตัวอย่างให้สอดคล้องกับการวิเคราะห์องค์ประกอบตามกฎหัวแม่มือ (rule of thumb) [6] ที่กล่าวว่าในการวิเคราะห์องค์ประกอบนั้นควรมีขนาดตัวอย่างไม่น้อยกว่า 300 ตัวอย่าง

แต่เนื่องจากอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามที่ส่งทางไปรษณีย์ของตัวอย่างที่ตอบกลับด้วยความจริงใจคิดเป็นร้อยละ 70 ดังนั้น เพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับคืนมาไม่น้อยกว่า 300 ฉบับผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจจำนวน 429 คน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันจำนวน 429 คนรวมเป็น 858 คน ด้วยแผนการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยกำหนดให้เขตภูมิศาสตร์เป็นชั้นภูมิ (Strata) และมีสถานศึกษาในแต่ละเขตภูมิศาสตร์เป็นหน่วยสุ่ม (Sampling unit)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวข้อคำถามที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสาร เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต [7] ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 ถึง 0.78 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ส่งแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 858 คน ทางไปรษณีย์โดยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบคุชานานแล้วนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาสุ่มแยกเป็น 2 ชุดเท่าๆ กัน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) ด้วยวิธีการสกัดปัจจัย (PCA) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สำคัญ ซึ่งถือเกณฑ์การเลือกตัวแปรที่เข้าอยู่ในองค์ประกอบตัวใดตัวหนึ่งโดยการพิจารณาค่าเฉพาะ (eigenvalue) เท่ากับ 1.00 และค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (factor Loading) ของตัวแปรแต่ละตัวในองค์ประกอบมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปและแต่ละองค์ประกอบต้องมี 5 ตัวแปรขึ้นไป

4.2 การวิเคราะห์ความสำคัญของตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 วิเคราะห์การยืนยันรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบที่เป็นตัวแปรแฝงกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยสถิติทดสอบไคกำลังสอง ดัชนีความสอดคล้อง ความกลมกลืนเชิงสมบูรณ์ (Absolute fit index) ได้แก่ GFI, AGFI ดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนในรูปความคลาดเคลื่อน ได้แก่ RMSE, SRMR แล้วตรวจสอบความเที่ยงตรงของโมเดล โดยพิจารณาความมีนัยสำคัญของน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ซึ่งควรมีค่าสูงและมีนัยสำคัญทางสถิติด้วย นอกจากนี้ยังตรวจสอบความเหมาะสมของขนาดตัวอย่างที่จะยอมรับดัชนีแสดงสอดคล้องกลมกลืนของรูปแบบด้วยค่า CN (Critical N) และตรวจสอบความเชื่อมั่นของการวัด (Reliability) ด้วยการพิจารณาค่าสัดส่วนความแปรปรวนของตัวแปรสังเกตได้ที่อธิบายด้วยตัวแปรแฝง (Square Multiple Correlation : R2)

สรุปผลการวิจัย

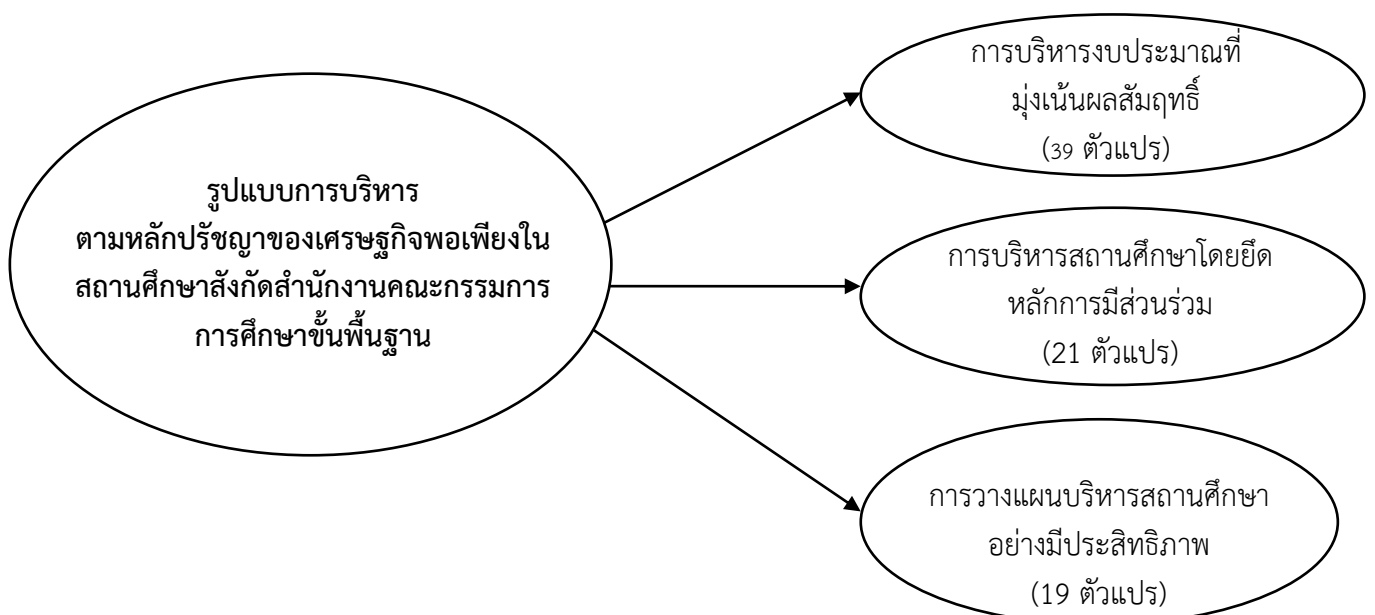
1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ด้วยวิธีการสกัดปัจจัย พบว่าตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์มีความสัมพันธ์กันเอง ($MSA = 0.97$) แสดงว่าข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์มีเนื้อหาที่เชื่อถือได้ว่าน่าจะมีองค์ประกอบอยู่จริง ($Chi-square = 57855.88, Sig. = 0.00$) สรุปได้ว่าในงานวิจัยนี้จัดองค์ประกอบได้ทั้งหมด 3 องค์ประกอบ ซึ่งแสดงผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าไอเกน (eigenvalue) ค่าร้อยละความแปรปรวน และค่าร้อยละความแปรปรวนสะสม

องค์ประกอบที่	ค่าไอเกน	ร้อยละความแปรปรวน	ร้อยละความแปรปรวนสะสม
1. การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์	30.92	35.77	35.77
2. การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม	13.66	20.44	56.21
3. การวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	13.06	17.54	73.75

จากตารางที่ 1 พบว่า รูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบรวมอยู่ระหว่าง 13.06 ถึง 30.92 และสามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมของตัวแปรทั้งหมดได้ร้อยละ 73.75 โดยองค์ประกอบที่ 1 การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Budget achievement administration: BAA) มี 39 ตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.69 ถึง 0.84 น้ำหนักรวมเท่ากับ 30.92 และร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 35.77 องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม (Participation of school administration: PSA) มี 21 ตัวแปร ค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ตั้งแต่ 0.51 ถึง 0.80 น้ำหนักรวมเท่ากับ 13.66 และร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 20.44 องค์ประกอบที่ 3 การวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient school administrative planning : EAP) มี 19 ตัวแปรค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ตั้งแต่ 0.52 ถึง 0.88 น้ำหนักรวมเท่ากับ 13.06 และร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 17.54

2. รูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม และการวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังแสดงรูปแบบด้วยแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 รูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ประเมินค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีการประมาณค่าความเป็นไปได้สูงสุด (Maximum Likelihood) เพราะเป็นวิธีที่มีความแข็งแกร่งต่อการฝ่าฝืนข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันมากกว่าวิธีการประมาณค่าพารามิเตอร์วิธีอื่นๆ [8] และเนื่องจาก แต่ละองค์ประกอบมีตัวแปรมากกว่า 3 ตัวแปร เป็นไปตามกฎสามตัวบ่งชี้ (three indicators rule) แสดงว่ามีความสอดคล้องตามเงื่อนไขการระบุความเป็นไปได้ค่าเดียวของรูปแบบ นอกจากนี้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันผู้วิจัยกำหนดให้ตัวแปรตัวแรกของแต่ละองค์ประกอบเป็นตัวแปรอ้างอิงโดยระบุให้มีค่าพารามิเตอร์มีค่าเท่ากับ 1 จึงมีความสอดคล้องตามเงื่อนไขพอเพียง

ในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบโดยแบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 อันดับ คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง (first order) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เพื่อแสดงว่าข้อคำถามที่วัดในแต่ละองค์ประกอบ ทั้ง 3 องค์ประกอบของมีความเที่ยงตรงมากน้อยเพียงใด และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบว่ารูปแบบที่ได้สามารถรวมกันเป็นองค์ประกอบเดียวได้อย่างกลมกลืนหรือไม่โดยพิจารณาความกลมกลืนของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จากดัชนีกลุ่มสัมบูรณ์ ได้แก่ สถิติทดสอบ χ^2 , GFI, AGFI, RMSEA, SRMR และ CN และตรวจสอบความเชื่อมั่นของการวัด (Reliability) ด้วยการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพหุคูณ (Square Multiple Correlation: R^2) ปรากฏผล ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง พบว่า ข้อคำถามที่ใช้วัดในแต่ละองค์ประกอบ ทั้ง 3 องค์ประกอบมีความเที่ยงตรงสามารถนำไปใช้วัดองค์ประกอบทั้ง 3 ของรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ ดังรายละเอียด แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง

องค์ประกอบ	b	β	S.E	t-value	R^2
1. การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (39 ตัวแปร)	0.33-2.59	0.34-0.59	0.05-0.19	5.52-8.10*	0.11-0.35
2. การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม (21 ตัวแปร)	0.45-2.32	0.34-0.56	0.06-0.27	5.88-8.75*	0.11-0.31
3. การวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (19 ตัวแปร)	0.51-0.85	0.28-0.50	0.07-0.14	5.04-7.46*	0.08-0.25
Chi-square=1387.56, df=2999, p=1.00, GFI= 0.91, AGFI=0.91, RMSEA=0.00, SRMR=0.03, CN = 828.89					

*p < 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ที่มีน้ำหนักองค์ประกอบ (b) ตั้งแต่ 0.33 ถึง 2.59 น้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) มีค่าตั้งแต่ 0.28 ถึง 0.59 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุก ตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์การพหุคูณ (R^2) ของตัวแปรสังเกตได้มีค่าตั้งแต่ 0.08 ถึง 0.35 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าข้อคำถามทั้ง 79 ข้อ ใน 3 องค์ประกอบ มีความเที่ยงตรงในการวัดการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของรูปแบบจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งของรูปแบบ การบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่า Chi-square เท่ากับ 1387.56 ดัชนีวัดความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.91 ดัชนีวัดความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.91 ดัชนีรากล้างสองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (RMSEA) เท่ากับ 0.00 ดัชนีรากล้างสองของค่าเฉลี่ยกำลัง

สองของส่วนเหลือในรูปคะแนนมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.03 ซึ่งดัชนีทุกค่าเป็นไปตามเกณฑ์ แสดงว่ารูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

3.2 ผลการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่าองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังรายละเอียดแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจากการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง

องค์ประกอบ	b	β	S.E.	t-value	R ²
1. การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์	0.99	0.99	0.11	9.39*	0.99
2. การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม	1.01	1.01	0.09	11.22*	0.97
3. การวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ	0.97	0.97	0.10	9.76*	0.94
Chi-square=1387.56, df=2999, p=1.00, GFI= 0.91, AGFI=0.91, RMSEA=0.00, SRMR=0.03, CN = 828.89					

*p < 0.05

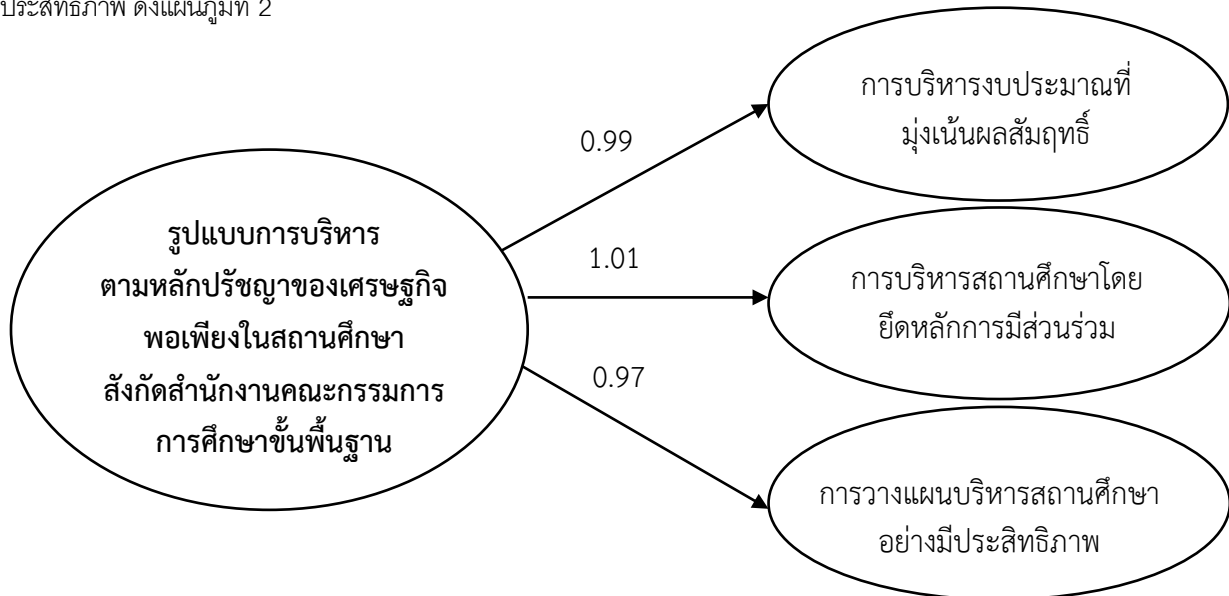
จากการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (b) ตั้งแต่ 0.97 ถึง 1.01 และค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) ตั้งแต่ 0.97 ถึง 1.01 โดยค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) ขององค์ประกอบมีค่าตั้งแต่ 0.94 ถึง 0.97 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับสูง แสดงว่าองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบ เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสามารถรวมกันเป็นองค์ประกอบเดี่ยวได้อย่างกลมกลืน โดยเรียงลำดับความสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์ ได้ดังนี้ การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม และการวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิเคราะห์ความกลมกลืนของรูปแบบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พบว่า รูปแบบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนเป็นไปตามเกณฑ์ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าดัชนีทดสอบประสิทธิภาพจากการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงยืนยันรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ดัชนี	เกณฑ์	ค่าที่ได้	ผล
CN	200	828.89	ผ่านเกณฑ์
p-value	>0.05	1.00	ผ่านเกณฑ์
GFI	>0.90	0.91	ผ่านเกณฑ์
AGFI	>0.90	0.91	ผ่านเกณฑ์
RMSEA	<0.05	0.00	ผ่านเกณฑ์
SRMR	<0.05	0.02	ผ่านเกณฑ์

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า องค์ประกอบรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานสรุปเชิงยืนยันได้ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม และการวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 องค์ประกอบรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง รูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามที่ได้สรุปผลตามลำดับมาแล้วนั้น มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีโครงสร้างองค์ประกอบจำนวน 3 องค์ประกอบคือ การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Budget achievement administration: BAA) การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม (Participation of school administration: PSA) และการวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient school administrative planning: EAP) ซึ่งมีรายละเอียดในการอภิปรายผลดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่ 1 การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ มีตัวแปรจำนวน 39 ตัวแปร โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.69 ถึง 0.84 มีค่าน้ำหนักรวมเท่ากับ 30.93 และร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 35.77 เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุด เนื่องจากการขับเคลื่อนในการบริหารจัดการศึกษาของผู้บริหารพบว่า งบประมาณมีความสำคัญเป็นอันดับต้น ๆ โดยการบริหารจัดการให้เกิดความคุ้มค่าเป็นประโยชน์และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริงบนหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่เป็นไปตามหลักของความพอประมาณ ซึ่งหมายถึงการที่จะต้องคำนึงถึง ความพอประมาณตามสภาพภูมิศาสตร์ ซึ่งได้แก่สภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ สภาพท้องถิ่นที่อยู่อาศัย ความพอประมาณตามทรัพยากรที่ตนมีทั้งด้านบุคคล ทรัพย์สิน รวมทั้งสภาพแวดล้อมรอบตัว และที่สำคัญก็คือ ต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมในสังคมที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ด้วย ดังแนวคิดของ ยงยุทธ ทรัพย์เจริญ [9] ที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ในสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษา โดยใช้หลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ซึ่งมีโครงสร้างการบริหารและขั้นตอนการปฏิบัติในการบริหารที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ พบว่ามีความเหมาะสม และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 องค์ประกอบที่ 2 การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม (Participation of school administration: PSA) มีตัวแปรจำนวน 21 ตัวแปร โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.51 ถึง 0.80 มีค่าน้ำหนักรวมเท่ากับ 13.66 และร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 20.44 เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอันดับที่ 2 ทั้งนี้ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการสู่การจัดการศึกษาต้องครอบคลุมต่อการบริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและเหมาะสมและเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ทั้งครู ผู้ปกครองตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น เพื่อแก้ปัญหาคัดค้านต่าง ๆ ในการดำเนินการตามกระบวนการบริหารโรงเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของ วสันต์ สัตยคุณ [10] ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา พบว่า ได้องค์ประกอบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการ มีส่วนร่วมเช่นกัน และสอดคล้องกับ สมชัย พุทธิยา [11] ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบและการพัฒนาตัวบ่งชี้วัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าองค์ประกอบที่สำคัญหนึ่งองค์ประกอบคือ องค์ประกอบด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของสถานศึกษา ดังนั้นการวางแผนบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วม จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญขององค์ประกอบหนึ่ง ของรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 องค์ประกอบที่ 3 การวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient school administrative planning: EAP) มีตัวแปรจำนวน 19 ตัวแปร โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.52 ถึง 0.88 มีค่าน้ำหนักรวมเท่ากับ 13.06 และร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 17.54 เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอันดับที่ 3 ทั้งนี้เนื่องมาจากการวางแผนบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการพิจารณา ในการตัดสินใจล่วงหน้า โดยการวิเคราะห์ที่มีเหตุมีผลอย่างเป็นระบบสู่การพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานวางแผน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถกำหนดทิศทาง ในการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน การวางแผนยังเป็นเครื่องมือสำหรับการติดตามและประเมินผลในการทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดความสำเร็จที่มีประสิทธิภาพ ดังที่ สุชาติ นันทะไชย [12] กล่าวว่า การบริหารจัดการสถานศึกษาที่ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ต้องมีการวางแผนดำเนินงาน สำรองสภาพปัจจุบัน ปัญหา เพื่อนำมาพิจารณาดำเนินการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ โดยกำหนดเป็นแผนการปฏิบัติงาน และโครงการ ภายใต้กรอบแนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นการวางแผนสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพจึงมีความสำคัญ และเป็นองค์ประกอบหนึ่งของรูปแบบ การบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. รูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบรวมอยู่ระหว่าง 14.73 ถึง 30.04 และสามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมของตัวแปรทั้งหมดได้ร้อยละ 73.75 และตัวแปรในทุกองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.52- 0.84 เรียงตามลำดับน้ำหนักองค์ประกอบรวมคือ การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ (Budget achievement administration: BAA) การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม (Participation of school administration: PSA) และการวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient school administrative

planning: EAP) ทั้งนี้รูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นรูปแบบที่แสดงโครงสร้าง และความสัมพันธ์ของปัจจัยตัวแปร หรือองค์ประกอบของสิ่งที่ศึกษา ซึ่งอธิบายคุณลักษณะสำคัญของแนวคิด ที่มีการเรียบเรียงในลักษณะโครงสร้างการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา ที่แสดงถึงองค์ประกอบ และความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลของการวิจัยที่ได้เนืองมาจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง แนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช แนวคิดการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และแนวคิดการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management) สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาเป็นแนวคิดในการศึกษาองค์ประกอบและการสร้างรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ตัวประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) เพื่อให้ได้องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 องค์ประกอบดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Keeves [13] ที่ว่ารูปแบบเป็นสิ่งที่แสดงโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของปัจจัยหรือตัวแปรต่าง ๆ หรือองค์ประกอบที่สำคัญของสิ่งที่ศึกษา เพื่อช่วยให้เข้าใจข้อเท็จจริงหรือปรากฏการณ์ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้ง่ายขึ้น โดยอาจแสดงออกมาในรูปของแผนภาพทางความคิดด้วยภาษาหรือสัญลักษณ์ ดังแนวคิดของ วิลาลินี พรธรรตศิลป์ [14] ที่ว่า องค์ประกอบของรูปแบบการดำเนินงานในโรงเรียนต้นแบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านพัฒนาบุคลากร และสอดคล้องกับการศึกษาของ มิตรชัย สมสำราญกุล [15] เรื่องการพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พบว่าการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสัมพันธ์กับการบริหารสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 4 งาน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณงานบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป

3. การยืนยันรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ารูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 1387.56$, $df = 2999$, $p = 1.00$, $GFI = 0.91$, $AGFI = 0.91$, $RMSEA = 0.00$, $SRMR = 0.03$, $CN = 828.89$) ทั้งนี้รูปแบบ แสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์ของปัจจัยตัวแปร หรือองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน รายละเอียดเกี่ยวกับตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบผ่านกระบวนการตรวจสอบทางสถิติโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจด้วยวิธีการสกัดปัจจัย แล้วดำเนินการยืนยันรูปแบบฯ โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ที่เป็นความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดล ขององค์ประกอบรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เกิดความแม่นยำตรงและเชื่อถือได้ การได้ข้อสรุปเช่นนี้เพราะว่า ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจด้วยวิธีการสกัดปัจจัย นำมาสร้างรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความสอดคล้องและกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ผลการวิจัยสอดคล้องกับการศึกษาของ วสันต์ สัตยคุณ [16] ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้โมเดลความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่า ตัวบ่งชี้ประกอบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับสุรินทร์ ภูสิงห์ [17] ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่อุบลราชธานี ผลการศึกษา พบว่าการจัดการศึกษาโดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา มีองค์ประกอบด้านการจัดการศึกษาซึ่งประกอบด้วย การบริหารจัดการ การจัดกระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประชาสัมพันธ์และการสร้างเครือข่าย การพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามลักษณะความมีชีวิตพอเพียงที่นำไปสู่ประสิทธิผลในการบริหารจัดการศึกษา โดยมุ่งประโยชน์สูงสุดที่นักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญเป็นประเด็นเกี่ยวกับ การบริหารงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ การบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม และการวางแผนบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นหน่วยงานในระดับนโยบายควรกำหนดเป็นนโยบาย และส่งเสริมการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการสู่การบริหารจัดการศึกษาในประเด็นทั้ง 3 ดังกล่าวข้างต้น จนสามารถสร้างวัฒนธรรมองค์กร และปลูกฝังให้เป็นวิถีชีวิตสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน

1.2 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 3 องค์ประกอบที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์ และสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษา สู่กระบวนการ การเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพ พัฒนาทักษะผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ควรส่งเสริมให้หน่วยงานในระดับปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือปรับใช้องค์ประกอบที่สอดคล้องกับหรือบริบทของสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีประสิทธิผลต่อการบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *ครบรอบ 17 ปี พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระราชทาน “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” สู่ความสุขอย่างยั่งยืนของคนไทย*. ค้นจาก http://www.nesdb.go.th/nesdb_th/ewt_news.php?nid=6280&filename=index
- [2] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี.

- [3] ราชกิจจานุเบกษา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรี.
- [4] กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียง. ค้นจาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=40162&Key=news_act
- [5] อุทัย บุญประเสริฐ. (2546). *การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [6] วิภา บำเรอจิตร. (2542). อัตราการตอบกลับขั้นต่ำของแบบสอบถามทางไปรษณีย์ที่ทำให้ตัวประมาณค่าไม่ลำเอียง. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.
- [7] Likert, S. (1961). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill.
- [8] เสรี ชัดแจ้ง. (2547). *การคิดวิเคราะห์ห้องประกอบเชิงยีนย่น*. วารสารวิจัยและวัดผลการศึกษาปีที่ 2.
- [9] ยงยุทธ ทรัพย์เจริญ. (2555). *การพัฒนา รูปแบบการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา*. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- [10] วสันต์ สัตยคุณ. (2554). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [11] สมชัย พุทธา. (2552). *การวิเคราะห์ห้องประกอบและการพัฒนาตัววัดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปกร.
- [12] สุชาดา นันทะไชย. (2550). *เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่องแนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*.
- [13] Keeves, J. P. (1988) *Educational research, methodology, and measurement: An international handbook*. London: Pergamon.
- [14] วิลาสินี พรรณรัตน์ศิลป์. (2551). *การศึกษารูปแบบการดำเนินงานในโรงเรียนต้นแบบตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: การวิจัยพหุกรณีศึกษา วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*
- [15] มิตรชัย สมสำราญกุล. (2555). *การพัฒนายุทธศาสตร์การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [16] วสันต์ สัตยคุณ. (2554). *การพัฒนาตัวบ่งชี้การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- [17] สุรินทร์ ภูสิงห์. (2552). *การพัฒนา รูปแบบการจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.